

ZAKON O SUDSKIM VEŠTACIMA

("Sl. glasnik RS", br. 44/2010)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za obavljanje veštačenja, postupak imenovanja i razrešenja sudskih veštaka (u daljem tekstu: veštak), postupak upisa i brisanja pravnih lica koja obavljaju poslove veštačenja, kao i prava i obaveze lica koja obavljaju veštačenje.

Član 2

Poslovi veštačenja, u smislu ovog zakona, predstavljaju stručne aktivnosti čijim se obavljanjem, uz korišćenje naučnih, tehničkih i drugih dostignuća, pružaju sudu ili drugom organu koji vodi postupak potrebna stručna znanja koja se koriste prilikom utvrđivanja, ocene ili razjašnjenja pravno relevantnih činjenica.

Član 3

Veštačenje obavljaju fizička i pravna lica koja ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom, državni organi u okviru kojih se može obaviti veštačenje, kao i naučne i stručne ustanove.

Izuzetno, ukoliko u Republici Srbiji nema veštaka odgovarajuće struke ili postoje drugi pravni ili stvarni razlozi zbog kojih veštaci iz Republike Srbije ne mogu obaviti poslove veštačenja u konkretnom predmetu, poslove veštačenja u Republici Srbiji može u pojedinačnim slučajevima obavljati i veštak ili pravno lice iz druge države, koji prema zakonu te države ispunjavaju uslove za obavljanje poslova veštačenja.

Član 4

Veštaka imenuje i razrešava ministar nadležan za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: ministar).

Ministar odlučuje i o upisu i brisanju pravnih lica u Registar pravnih lica za obavljanje poslova veštačenja.

Član 5

Veštak ima pravo na naknadu troškova i pravo na nagradu za rad.

II USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA VEŠTAČENJA

Član 6

Fizičko lice može biti imenovano za veštaka ako pored opštih uslova za rad u državnim organima propisanih zakonom ispunjava i sledeće posebne uslove:

- 1) da ima odgovarajuće stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama, za određenu oblast veštačenja;
- 2) da ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci;
- 3) da poseduje stručno znanje i praktična iskustva u određenoj oblasti veštačenja;
- 4) da je dostojan za obavljanje poslova veštačenja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za veštaka može biti imenovano lice koje ima najmanje završenu srednju školu, ako za određenu oblast veštačenja nema dovoljno veštaka sa stečenim visokim obrazovanjem.

Član 7

Stručno znanje i praktična iskustva za određenu oblast veštačenja kandidat za veštaka dokazuje objavljenim stručnim ili naučnim radovima, potvrdom o učešću na savetovanjima u organizaciji stručnih udruženja, kao i mišljenjima ili preporukama sudova ili drugih državnih organa, stručnih udruženja, naučnih i drugih institucija ili pravnih lica u kojima je kandidat za veštaka radio, odnosno za koje je obavljao stručne poslove.

Kandidat za veštaka sa naučnim zvanjima nije dužan da dostavlja dokaze iz stava 1. ovog člana.

Član 8

Fizičko lice može obavljati veštačenja samo ako je upisano u Registar veštaka.

Član 9

Pravno lice može obavljati veštačenja ako ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je upisano u registar nadležnog organa za delatnost veštačenja u odgovarajućoj oblasti;
- 2) da su u tom pravnom licu zaposlena lica koja su upisana u Registar veštaka.

U ime pravnog lica poslove veštačenja mogu obavljati samo lica iz stava 1. tačka 2. ovog člana.

Član 10

Veštačenje mogu obavljati i državni organi u okviru kojih se može obaviti veštačenje, kao i naučne i stručne ustanove (fakulteti, instituti, zavodi i sl.).

Organi i ustanove iz stava 1. ovog člana određuju jednog ili više stručnjaka odgovarajuće specijalnosti koji će obavljati veštačenje ili obrazuju komisije sastavljene od naučnih ili stručnih radnika koji su kod njih zaposleni.

III POSTUPAK IMENOVANJA I RAZREŠENJA

Član 11

Postojanje potrebe za veštacima za određene oblasti veštačenja predsednici prvostepenih sudova dostavljaju ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: ministarstvo).

Ministar objavljuje javni poziv za imenovanje veštaka u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na internet stranici ministarstva, kada utvrdi da je nedovoljan broj veštaka za određenu oblast veštačenja.

Član 12

Zahtev za imenovanje sa priložima kojima se dokazuje ispunjenost uslova za obavljanje veštačenja kandidat za veštaka podnosi ministarstvu.

U zahtevu se navode lični podaci, zvanje, radna biografija, oblast veštačenja i uža specijalnost.

Član 13

Rešenje o imenovanju veštaka donosi ministar.

Rešenje iz stava 1. ovog člana osnov je za upis u Registar veštaka.

Protiv rešenja kojim se odbija zahtev za imenovanje, kandidat za veštaka može pokrenuti upravni spor.

Član 14

Rešenje o imenovanju veštaka sadrži prezime, ime jednog roditelja i ime veštaka, njegovo prebivalište i adresu, zvanje, oblast veštačenja i užu specijalnost veštaka.

Rešenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na internet stranici ministarstva.

Član 15

Veštak ima pečat pravougaonog oblika, veličine 4,5 x 2,5 cm, koji sadrži ime i prezime veštaka, njegovo prebivalište i oblast veštačenja.

Otisak pečata i svojeručni potpis veštak deponuje u Registru veštaka pri ministarstvu.

Član 16

Ministarstvo vodi Registar veštaka.

U Registar veštaka unose se sledeći podaci: redni broj upisa, prezime, ime jednog roditelja i ime veštaka, godina rođenja, njegovo prebivalište, adresa i telefonski broj, zvanje, oblast veštačenja i uža specijalnost, broj i datum rešenja o imenovanju, odnosno razrešenju veštaka.

Registar veštaka vodi se u elektronskom obliku i javno je dostupan preko internet stranice ministarstva.

Pored Registra veštaka, ministarstvo vodi i zbirku isprava za svakog veštaka.

U zbirci isprava čuvaju se dokumenta na osnovu kojih je izvršen upis u Registar veštaka, kao i prijave podnete protiv veštaka, rešenja o izrečenim novčanim kaznama i predlozi za razrešenje veštaka.

Član 17

Veštak je dužan da o promeni podataka iz člana 16. stav 2. ovog zakona obavesti ministarstvo odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana promene podatka.

Član 18

Sud, odnosno organ koji vodi postupak prati rad veštaka i o svojim primedbama i novčanim kaznama koje su izrečene veštaku obaveštava ministarstvo.

Sud, odnosno organ koji vodi postupak, je dužan da prati rad veštaka i da za veštačenje u pojedinom predmetu određuje veštaka koji ima prebivalište na području tog suda, vodeći računa da veštaci iz iste oblasti budu ravnomerno angažovani.

Na sednicama sudija u prvostepenim sudovima, najmanje jednom godišnje, razmatraju se pitanja od značaja za sud koji se odnose na rad veštaka.

Na osnovu zaključka sednice sudija, predsednik suda može utvrditi potrebu za povećanjem broja veštaka za određenu oblast ili podneti obrazložen predlog za razrešenje veštaka.

Obrazloženi predlog za razrešenje veštaka zbog nestručnog, neurednog ili nesavesnog veštačenja može podneti sud, organ koji vodi postupak, odnosno stranke ili drugi učesnici u sudskom ili drugom postupku.

Član 19

Veštak će biti razrešen:

- 1) na sopstveni zahtev;
- 2) ako se utvrdi da nisu postojali, odnosno da su prestali uslovi na osnovu kojih je imenovan;
- 3) ako bude osuđen za krivično delo koje ga čini nedostojnim ili nepodobnim za vršenje poslova veštačenja;
- 4) ako mu bude izrečena zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti u oblasti u kojoj obavlja veštačenje;
- 5) ako mu na osnovu sudske odluke bude oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost;
- 6) ako se na način propisan zakonom utvrdi da je izgubio radnu sposobnost;
- 7) ako neuredno, nesavesno ili nestručno obavlja veštačenje.

Veštak neuredno i nesavesno obavlja veštačenje ako neopravdano odbija da veštači, ne odaziva se na pozive suda ili drugog organa koji vodi postupak, ne obavli veštačenje u roku koji određen i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Veštak nestručno obavlja veštačenje ako daje nepotpune, nejasne, protivrečne ili netačne nalaze.

U postupku koji se vodi po predlogu za razrešenje veštaka ministar može formirati stručnu komisiju od tri člana iz reda vodećih stručnjaka u oblasti u kojoj veštak veštači, radi ocene stručnosti rada veštaka i može omogućiti veštaku da se izjasni o činjenicama i okolnostima na kojima se zasniva predlog za razrešenje.

Član 20

Veštak ne može obavljati veštačenja ako je protiv njega pokrenut krivični postupak za krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova veštačenja, dok ovaj postupak traje.

O pokretanju krivičnog postupka protiv veštaka organ koji vodi postupak bez odlaganja obaveštava ministarstvo.

Po pravosnažnom okončanju krivičnog postupka, sud o njegovom ishodu obaveštava ministarstvo.

Član 21

Protiv rešenja o razrešenju veštak može pokrenuti upravni spor.

Veštak koji je razrešen briše se iz Registra veštaka, a rešenje o razrešenju veštaka objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

IV PRAVNA LICA KOJA OBAVLJAJU POSLOVE VEŠTAČENJA

Član 22

Pravna lica podnose zahtev za upis u Registar pravnih lica za obavljanje poslova veštačenja (u daljem tekstu: Registar pravnih lica), koji vodi ministarstvo.

Rešenje o upisu u Registar pravnih lica donosi ministar.

Protiv rešenja kojim se odbija zahtev za upis u Registar pravnih lica može se pokrenuti upravni spor.

Registar pravnih lica vodi se u elektronskom obliku i javno je dostupan preko internet stranice ministarstva.

Član 23

Rešenje o upisu u Registar pravnih lica sadrži naziv i sedište pravnog lica za obavljanje poslova veštačenja, broj telefona, oblast veštačenja i užu specijalnost.

Rešenje o upisu u Registar pravnih lica objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na internet stranici ministarstva.

Član 24

U Registar pravnih lica unose se sledeći podaci: redni broj upisa, naziv i sedište pravnog lica, broj telefona, imena veštaka zaposlenih u pravnom licu sa oblasti veštačenja i užom specijalnošću, broj i datum rešenja o upisu pravnog lica u registar nadležnog organa, broj i datum rešenja o brisanju iz registra.

Pravno lice je dužno da o promeni podataka iz stava 1. ovog člana obavesti ministarstvo odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana promene podatka.

Član 25

Pravno lice briše se iz Registra pravnih lica ako prestanu da postoje uslovi predviđeni članom 9. ovog zakona i ako neuredno ili nestručno obavlja veštačenje.

Pravno lice neuredno ili nestručno obavlja veštačenje kada veštaci zaposleni u tom pravnom licu neuredno ili nestručno obavljaju veštačenje u smislu člana 19. st. 2. i 3. ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana pravno lice može pokrenuti upravni spor.

V PRAVA I OBAVEZE VEŠTAKA

Član 26

Visina i način naknade troškova i visina nagrade za veštačenje određuju se u skladu sa propisom kojim je uređena naknada troškova u sudskim postupcima.

Član 27

Veštak je dužan da se pridržava rokova određenih rešenjem suda i da veštačenje obavlja savesno, stručno i nepristrasno.

Član 28

Veštak je dužan da čuva tajnost podataka koje je saznao obavljajući poslove veštačenja.

Član 29

Odredbe o pravima i obavezama veštaka shodno se primenjuju i na pravna lica koja obavljaju poslove veštačenja.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30

Imenovanje veštaka izvršiće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministar objavljuje javni poziv za imenovanje veštaka u skladu sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Veštacima koji su upisani u Registar stalnih veštaka prestaje svojstvo veštaka ako do isteka roka iz stava 1. ovog člana ne budu imenovani za veštake po odredbama ovog zakona.

Pravna lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona obavljala poslove veštačenja mogu da obavljaju ove poslove najduže godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a nakon isteka tog roka - ako ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom.

Član 31

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o uslovima za obavljanje poslova veštačenja ("Službeni glasnik SRS", br. 16/87 i 17/87 - ispravka).

Član 32

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".